

Amikor még az évszám nem 2-es számjeggyel kezdődött, hanem 1-essel (pontosabban 19-essel), a szilveszterezések is mások voltak – annál is inkább, hiszen gyerekek, kamaszok voltunk, akiktől távol állt a mértéktelen alkoholfogyasztás, a duhajkodás, a nagy újévi fogadalmak, no meg a pénzszerzés, pezsgőlocsogtatás. Mégis szívesen gondolunk vissza azokra az időkre.

A karbidos doboz és még öt lövés

„Előételnek jó volt...” – jegyezte meg a barátom. De akkor már futottunk, rohantunk. Akkorát lőtt a lépcsőházban, hogy megmozdult a blokk.

Megboldogult gyerekkorunk kedvenc szilveszteri elfoglaltsága volt a „robbantás”. Vagy a lövés. Nesszkávés fémdobozzal, karbiddal, nyállal, gyufával. **Iszonyatosat szólt.** Magyarázatot azóta sem tudunk adni a miértre, mert azóta kinőttük – pontosabban 1989 december 31-én nőttük ki, mert akkor már nem lehetett lőni, lévén néhány nappal azelőtt még sokfelé lőttek ebben a szerencsétlen országban, s az bizony nagyon sok ártatlan ember életébe került.

De addig évekig azzal szórakoztunk, hogy a **szilveszter éjszakáját átdurrogtattuk**. Karbidot „szerelni” lehetett, mert akkoriban még elég gyakran építettek blokkokat, s akárcsak a „bermáncsövet”, ezt is az építőmunkásoktól lehetett beszerezni. Aztán kellett egy fémdoboz (nesszkávés vagy inkakávés), aminek az alját százas szeggel kilyukasztottuk, beleköptünk néhányszor és néhányan, megráztuk, a lyukat befogtuk, a fejlődő gáz pedig gyúlt. A technika a következő volt: lefektettük a hóra, ráléptünk megtartani, **majd a kis lyukhoz égő gyufát tartottunk** – a következő pillanatban akkorát dörrent, hogy élmény volt hallgatni.

Aztán még egyszer és még egyszer. Mármint nekünk volt élmény. A felnőtteknek – főleg az idegesebbjének – már nem annyira. Lépcsőházba belőni nem volt ildomos, de a produkció tökéletesebb volt a visszhang miatt, ami megtízszerezte a hangerősséget. No meg futni kellett utána, sűrű ajtónyitogatások meg „Az isten ba...on kurvakölyköt!”, „Ha megfoglak, a fületeket a kezetekbe adom, te!”, „Megnyúzlak te, s apádnak főlviszlek!” – ilyen és hasonló kiabálások közepette mentettük az irhánkat. De megérte.

Gyerekek voltunk. Bocsánat...

Az acélvattás forgótűz

Nem volt kulcsosház, sem petárda. Hogy virslit együnk szilveszterkor? Nem tudtuk, hogy azt kell. A képernyők jelentették a nagyvilággal való kapcsolatot, azon néztük, hogy máshol már átléptek az új évbe, közben mi meg sóvárogtunk.

Mert nekünk nem voltak színes, az égbe felkúszó robbanóink. De gyártottunk mást! Kellékek: nesszkávés doboz, egy öklömnyi karbidt. Utóbbi beszerzése nem volt annyira egyszerű, de **egy képregényért cserébe adtak annyit, hogy kedvünkre pufogtathattunk.**

A doboz aljára egy szeggel lyukat ütöttünk, belehelyeztük a karbidot. Egyet ráköptünk, lecsuktuk, az ujjunkkal a rést befogtuk. Pár másodperc múlva már gyújtottuk a gyufát, a lyukhoz közelítettük a lángot, a felgyülemlett gáz pedig ellőtte a doboz fedelét, egy nagy pukkanással tette mindezt. Amennyiben extra hangot akartunk kicsikarni, akkor a tömbház földszintjén robbantottunk, úgy, hogy az egész házat felvertük.

Az extrát azonban a forgótűz jelentette. Ehhez nem kellett más, mint egy tekerintés acélvatta - azt meggyújtva, majd az egyik kézbe tartva körbeforgatva olyan hatást keltett, **mintha a legdrágább nyugatnémet tűzijátékot szereztük volna be.**

Aztán meghallgattuk az elnöki jókívánságokat, megettük a töltelékes káposztát, lejátszottuk az év első amerikai hetezését, majd nyugovóra tértünk.

Mindezt akkor, amikor még nem kettőssel kezdődött az évszám.

Skywalker, a világmegmentő

Talán egy ugyanolyan év vége volt, mint az idei, csak az évszám még a múlt századot jelölte. Egyesek talán akkor is a világ végét várták. Felvettük a szép, kényelmes ruhánkat és a délutáni sötétben átcsozogtunk a rokonsághoz, ahol meleg lakás és terített asztal várt. A felnőtteknek a szokásos program volt: evés, ivás, hajnalig tartó sztorizás. Mi, gyerekek azonban **színes tévén magyarul beszélő, színes filmet néztünk.**

Ez talán ma nevetségesen hangzik, de akkor nagy dolognak számított.

Az elveszett kívánságok

Nem akartam a nagyszülőkkel szilveszterezni egy kis faluban, unalmasnak tűnt a terv, mégis ez a legemlékezetesebb gyerekkori óesztendőm. A szüleim elhúztak, én meg ott maradtam a rotyogó töltött káposzta illatában. Akkor még élt az a nagymamám, akinek nem volt tévéje, rádiórajongó volt, **egy évben egyszer eljött, hogy együtt nézzük a tévét.** Már volt Duna. Egész este izgatottan vártam az éjfél, amikor is nem pezsgőt bontottunk, hanem elmentünk a torony alá, meghallgatni az imát, amelyet csak a mi falunkban, csak az ő és az újév között mond a tiszteletes.

